

Європейський освітній простір. Болонський процес.

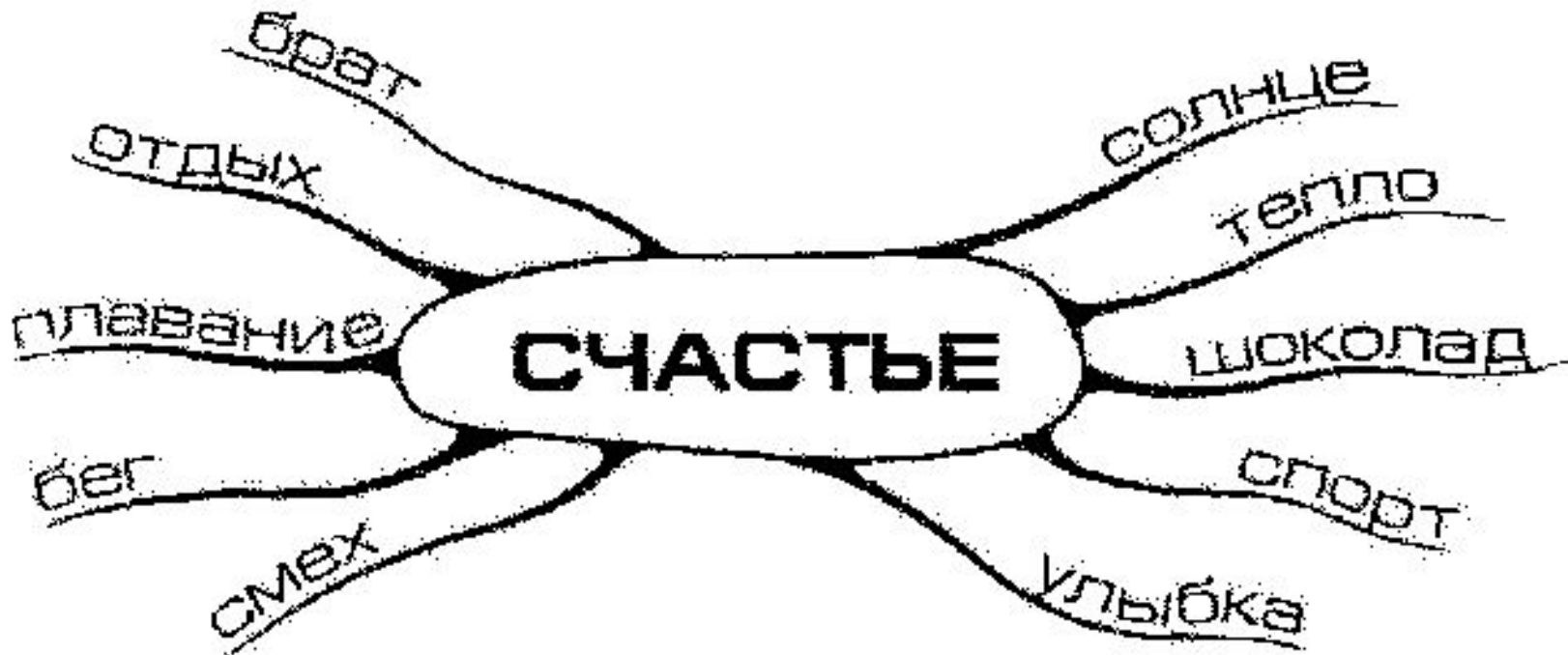
План лекції:

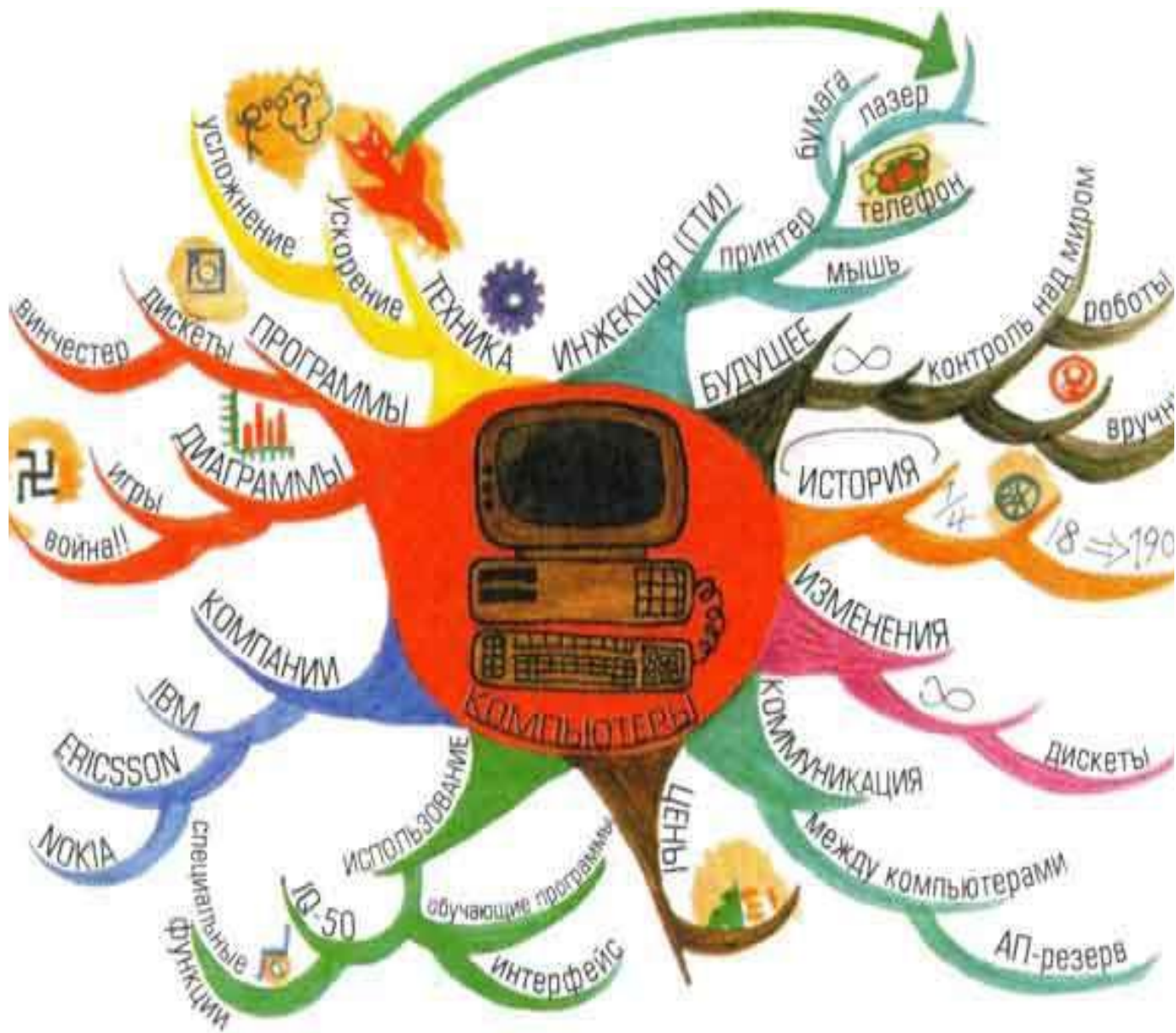
1. Європейський простір вищої освіти (ЄПВО) - єдиний європейський освітній простір всіх країн, які беруть участь у Болонському процесі, в області вищої освіти.
2. Основна мета Болонського процесу.
3. Хронологія Болонського процесу.
4. Історія Болонського процесу.
5. Конференції міністрів.
6. Склад ЄПВО.
7. Мета впровадження кредитно-модульної системи.
 1. Інтеграція України в європейський освітній простір.

**Семінарські заняття в групах ФПМ буде
проводить кандидат психологічних
наук, доцент Блохіна Ірина
Олександрівна
об. 067-686-85-02**

Счастье

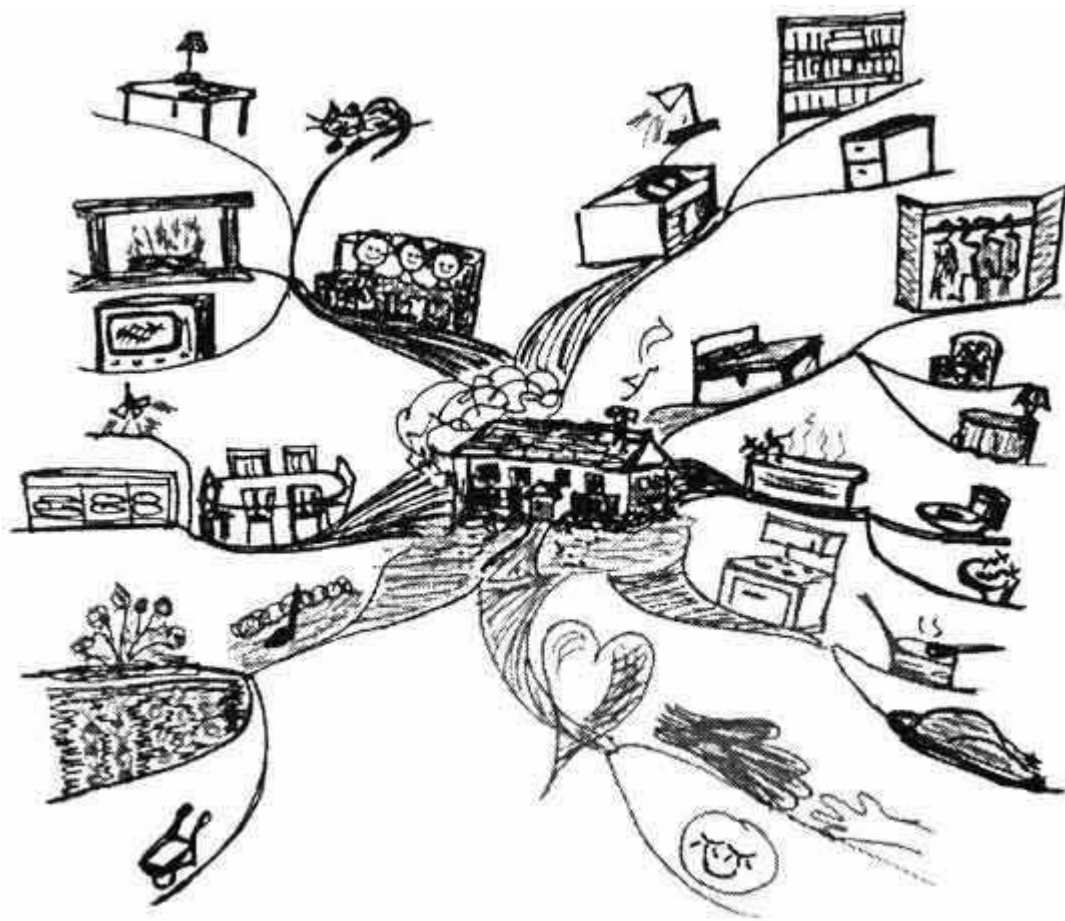

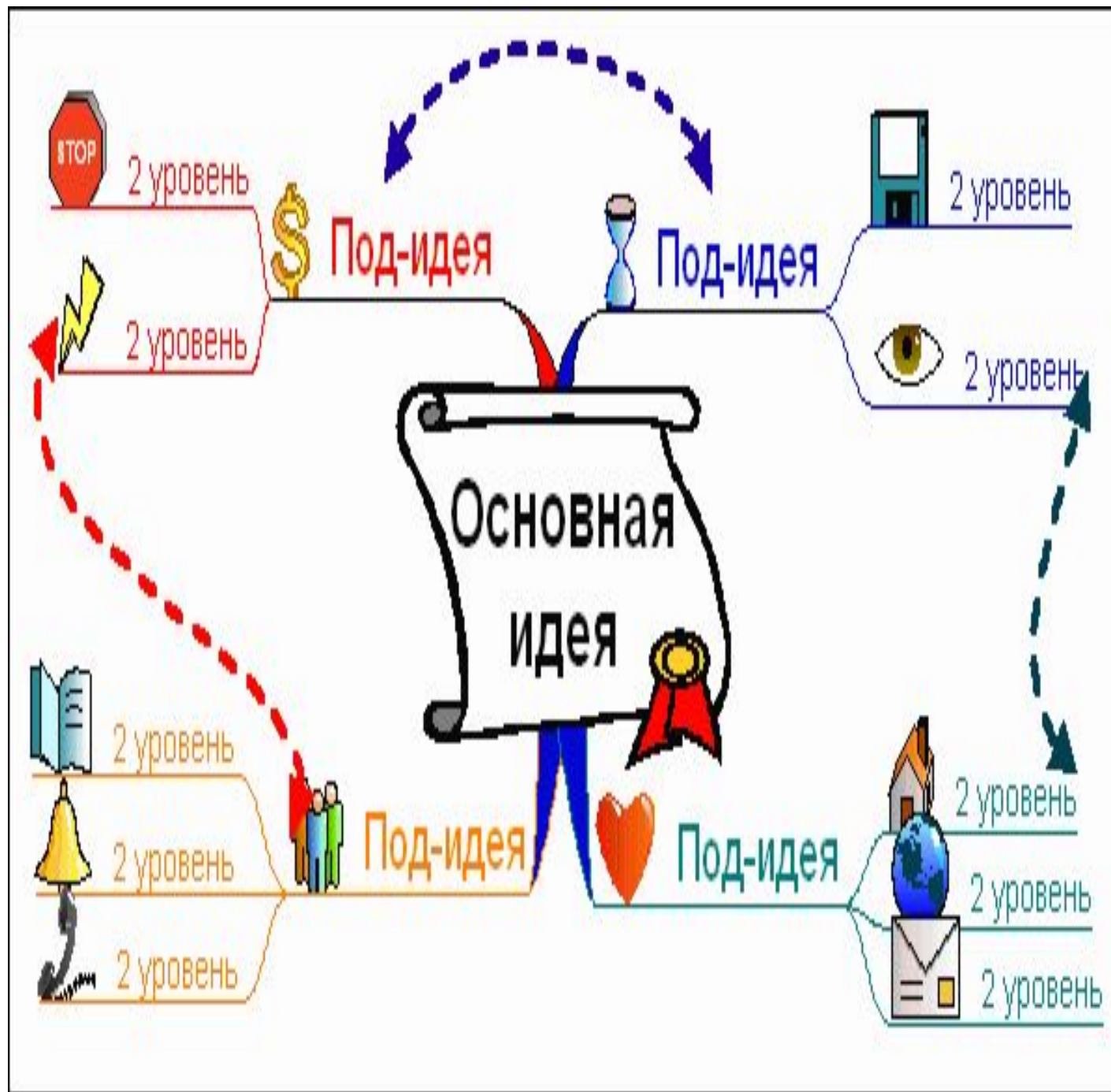

Тони Бьюзен, Барри Бьюзен Супермышление

ДОМ

Олімпіада з педагогіки
в лютому 2017р.

№	ПІБ	Група, ф-т/ ін-т, курс	Телефон	Електронна адреса	Керівник	Примітка

Перший етап олімпіади з педагогіки відбудеться 24 лютого о 16.00 в ауд. 177а, 7 корпусу (20 тестів і творча робота)

Надіслати заявку на участь Ковальовій Світлані Борисівни До 10-години 21 – го лютого. М.т.050-668-58-57

МЕТА:

- Створення **європейського освітньо-наукового простору** покликано дати всьому населенню регіону можливість повною мірою скористатися всією **культурною, соціальною і економічною різноманітністю країн Європи** через полегшення доступу громадян кожної держави до **освітніх ресурсів інших держав; сприяння продовженню або завершенню освіти у будь-якій європейській країні.**

Основні цілі Болонського процесу:

- побудова Європейської зони вищої освіти й науки, як передумови розвитку **мобільності громадян** з можливістю їх **працевлаштування**;
- **наближення освіти до ринку праці** та підготовка людини, яка буде жити в єдиній Європі;
- **формування і зміцнення інтелектуального, культурного, соціального і науково-технічного потенціалу країн Європи**;
- **посилення міжнародної конкурентоспроможності як національних, так і європейської систем вищої освіти, підвищення їх престижності у світі**;

- змагання з іншими системами вищої освіти за студентів, вплив, гроші та престиж;
- підвищення визначальної ролі університетів у розвитку національних та європейських культурних цінностей (університетів як носіїв національної і європейської свідомості);
- досягнення більшої сумісності та порівнянності систем вищої освіти.

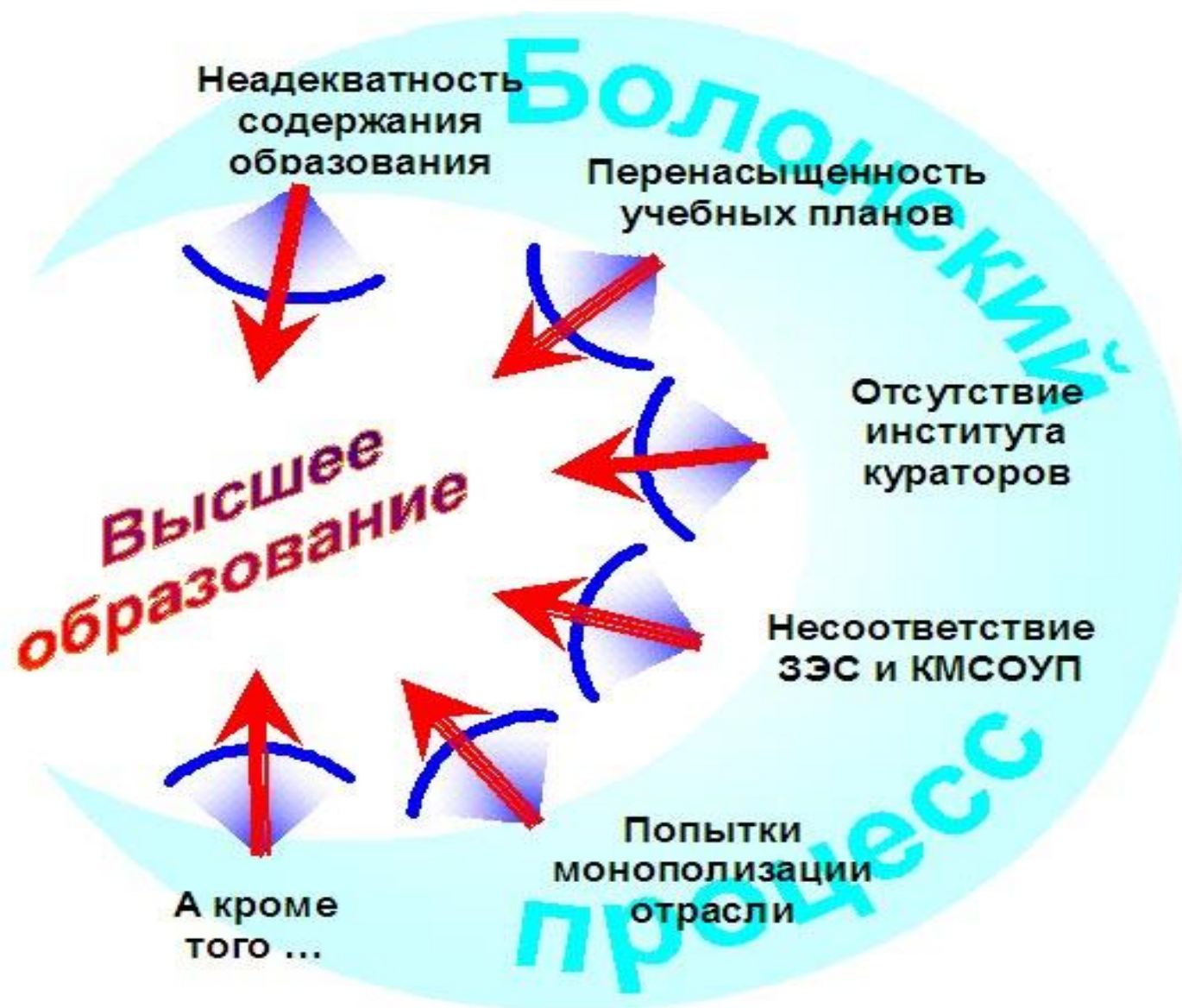

Рис.2. Проблемные вызовы Болонского процесса высшему образованию

Історія болонського процесу

- Росія приєдналася до ЄПВО у 2003 році, у Берліне.
- 14 травня 2015-го. в Єревані Було прийнято **Білорусь** до ЄПВО .Оскільки **Білорусь** ратифікувала **Європейську культурну конвенцію**. Це рішення було оголошено на конференції міністрів Європейського простору вищої освіти.
- У 2007 році заявки Ізраїлю, **Білорусь**, Косово і Киргизстану були відхилені, тому що ці країни не ратифікували Європейську культурну конвенцію

Основные
положения

```
graph TD; A[Основные положения] --- B[Кредитно-модульная система]; A --- C[Двухуровневая система подготовки]; A --- D[Образовательный стандарт];
```

Кредитно-модульная
система

Двухуровневая система
подготовки

Образовательный
стандарт

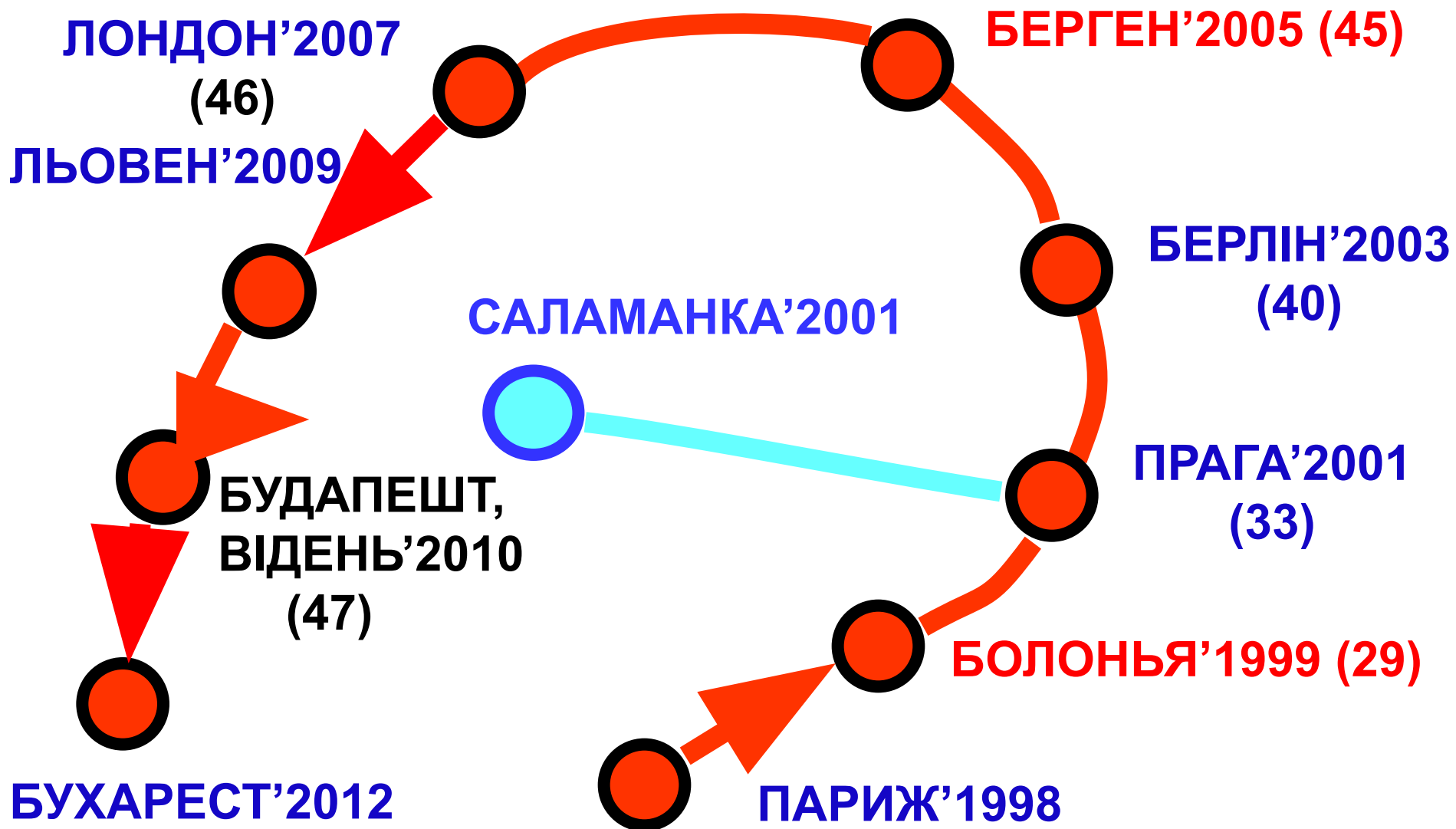
Рішення про приєднання України до Болонського процесу було прийнято 19 травня 2005 р. на конференції міністрів освіти країн Європи в Норвезькому м. Бергені.

- Прежде всего это новые возможности, связанные с перспективой вхождения в общеевропейское образовательное пространство, а именно:
- признание украинских дипломов на международном уровне;
- большая мобильность в европространстве для студентов и преподавателей;
- общие образовательные и исследовательские проекты с европейскими университетами;
- конкурентоспособность на европейском и мировом рынке труда.

Припускається, що освіта в Україні повністю буде адаптовано к вимогам и принципам Болонського процесу до 2010 року.

- В березні [2010](#) року під час проведення конференції міністрів освіти [Європи](#) [Будапешт-Відень](#). Конференція міністрів освіти європейських країн, декларації у березні 2010 року. присвячена 10-річчю Болонського процесу. Проголошення утворення Єдиного європейського освітнього простору Основною метою Болонського процесу з моменту його створення в [1999](#) році ЄПВО, є зближення, гармонізація та послідовність систем вищої освіти в Європі. Між [1999-2010](#), всі зусилля членів Болонського процесу були спрямовані на створення Європейського простору вищої освіти, що стало реальністю після підписання

ХРОНОЛОГІЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

КРАЇНИ, ЩО УВІЙШЛИ ДО БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ (47 країн)

БОЛОНСЬКА ДЕКЛАРАЦІЯ (1999)

1. Прийняття системи **прозорих та порівнянних ступенів**, зокрема, за допомогою **Додатку до диплома** з метою **полегшення працевлаштування громадян Європи**.
2. Прийняття **двоциклічної підготовки фахівців з вищою освітою**.
3. Запровадження **системи кредитів**.
4. Сприяння **мобільності** студентів у процесі набуття освіти, викладачів, дослідників.

БОЛОНСЬКА ДЕКЛАРАЦІЯ (1999)

5. Сприяння європейській співпраці в забезпеченні **якості освіти**.
6. Сприяння розвитку **європейського виміру** у вищій освіті відносно **співпраці між навчальними закладами**, розробки схем мобільності, створення інтегрованих програм навчання і досліджень.

ПРАЗЬКЕ КОМЮНІКЕ (2001)

7. Обговорення проблем **навчання впродовж життя (LLL)**.
8. Обговорення проблем **ролі вищих навчальних закладів і студентів** в контексті Болонського процесу.
9. Обговорення проблем **сприяння забезпеченню привабливості Європейського простору вищої освіти**.

БЕРЛІНСЬКЕ КОМЮНІКЕ (2003)

- 10.** Встановлення **більш тісних зв'язків між Європейським простором вищої освіти та Європейським простором досліджень.**
- 11.** Міністри вважають потрібним вийти за межі сьогоденного усвідомлення двох циклів вищої освіти й додати *докторський рівень (PhD) як третій цикл у Болонському процесі.*

БЕРГЕНСЬКЕ КОМЮНІКЕ (2005)

12. Схвалення:

- загальної **структури кваліфікацій ЄПВО**, що включає три цикли;
- **класифікації ознак** для кожного циклу, що ґрунтуються на **навчальних результатах і компетентностях** та кредитних схемах першого й другого циклів.

13. Завдання щодо детальній **розробці національних структур кваліфікацій**.

14. Затвердження європейських **стандартів і рекомендацій** щодо **забезпечення якості в ЄПВО**.

ЛОНДОНСЬКЕ КОМЮНІКЕ (2007)

15. Питання щодо розробки **національних систем кваліфікацій**, сумісних з загальною системою кваліфікацій ЄПВО.
16. Створення **Реєстру агенцій із забезпечення якості** європейської вищої освіти.
17. Європейський простір вищої освіти в **контексті глобалізації та соціального виміру**.
18. Підтвердження намірів зробити вищу освіту **ключовим елементом сталого розвитку**.
19. Поставлено завдання окреслити загальну **перспективу розвитку ЄПВО** після 2010 року.

ЛЬОВЕНСЬКЕ КОМЮНІКЕ (2009)

**Болонський процес у період до 2020 року – ЄПВО
у новому десятилітті**

20. Навчання заради майбутнього: пріоритети вищої освіти у наступному десятилітті:

- *Соціальний вимір: рівний доступ та завершення навчання*
- *Навчання на протязі всього життя*
- *Працевлаштовність*
- *Центроване на студенті навчання та викладацька місія вищої освіти*
- *Освіта, дослідницька діяльність та інновації*
- *Міжнародна відкритість*
- *Мобільність*
- *Багатовимірні засоби забезпечення прозорості*

БУДАПЕШТСЬКО-ВІДЕНЬСЬКЕ КОМЮНІКЕ (2010)

21. Болонський процес і Європейський простір вищої освіти, спричинили значну **зацікавленість у інших частинах світу** і зробили європейську вищу освіту помітнішою на світовій мапі.
22. **Визнання критики** серед працівників вищих навчальних закладів та студентів та **необхідності коректив** і подальшої роботи за участю працівників вищих навчальних закладів і студентів
23. Збільшити **зусилля в контексті соціального виміру** для забезпечення рівних можливостей отримання якісної освіти,

БУХАРЕТСЬКЕ КОМ'ЮНІКЕ (2012)

24. Забезпечення **якості вищої освіти.**
25. Підвищення **практичної підготовки**
студентів
26. Забезпечення **мобільності** студентів
(**20%** мають навчатися або стажуватися
за кордоном).

• Основні ідеї Болонського процесу:

- прийняття системи, що ґрунтується на трьох освітніх рівнях: перший рівень (бакалаврський), визнаний на європейському ринку праці та у системі вищої освіти, як відповідний рівень кваліфікації;
- результатом другого рівня є кваліфікація магістра, що дає доступ до третього рівня - наукового ступеня доктора філософії (*PhD*);
- – створення системи залікових одиниць, тобто розвиток Європейської системи залікових одиниць (*ECTS* – Європейська кредитно-трансферна система) як засіб, що сприяє мобільності студентів;

• Основні ідеї Болонського процесу:

- – навчання від трьох до чотирьох років на базі системи залікових одиниць (*ECTS*) у процесі здобуття освіти на рівні бакалавра;
- – навчання не менше ніж п'ять років на базі систем залікових одиниць (*ECTS*) для здобуття освіти на рівні магістра;
- – навчання від семи до восьми років для здобуття докторського ступеня **PhD**;

• Основні ідеї Болонського процесу:

- – прийняття **системи порівняльних документів про вищу освіту**, важливою частиною якої є стандартизований додаток до диплома (*Diploma Supplement*);
- – **усунення перешкод у доступі студентів до всіх послуг, які стосуються вищої освіти;**
- – розвиток європейської **співпраці** у сфері забезпечення **якості** вищої освіти за єдиними (порівнянними) критеріями і методами.

Учасники Болонського процесу

Мета впровадження кредитно-модульної системи

- досягнення відповідності стандартам європейської системи освіти, яка відштовхується від знань, умінь і навичок, що є надбанням випускника;
- затребування українських освітянських кваліфікацій європейським ринком праці;
- затвердження загальноприйнятої та порівняльної системи освітньо-кваліфікаційних ступенів;
- упровадження стандартизованого додатка до диплома, модель якого розроблено Європейською системою і який містить докладну інформацію про результати навчання випускника;
- стимулювання викладачів і студентів вищих навчальних закладів до вдосконалення системи об'єктивної оцінки якості знань;
- забезпечення прозорості системи вищої освіти та академічного професійного визнання кваліфікацій (дипломів, ступенів, посвідчень та ін.). Кредитно-модульна система як невід'ємний атрибут Болонської декларації має дві основні функції.

- **Кредитно-модульна система як невід'ємний атрибут Болонської декларації має дві основні функції:**
- **Перша - сприяння мобільності студентів і викладачів та спрощення переходу з одного університету до іншого.**
- Друга - акумулююча, чітке визначення обсягів проведеної студентом роботи з урахуванням усіх видів навчальної та наукової діяльності. Сума кредитів засвідчує, на що здатний студент, який навчається за тією чи іншою програмою.
- Упровадження кредитно-модульної системи навчання передбачає реорганізацію традиційної схеми "навчальний семестр - навчальний рік - навчальний курс", раціональний поділ навчального матеріалу дисципліни на модулі й перевірку якості засвоєння теоретичного і практичного матеріалу кожного модуля, використання ширшої шкали оцінювання знань, вирішальний вплив суми балів, одержаних упродовж семестру, на підсумкову оцінку.
- **Кредитно-модульна організація навчання за своєю суттю є гуманістичною. Вона базується на засадах суб'єктно-суб'єктної, толерантної, партнерської педагогіки.**

- Модульне навчання сприяє комплексному підходу до розгляду та розв'язання таких завдань:
- формування змісту навчання, здатного гнучко реагувати на конкретні умови навчання, потреби практики;
- стимулювання самостійності та відповідальності студентів;
- реалізація творчого потенціалу педагога, звільнення його від рутинних обов'язків;
- забезпечення індивідуалізації навчання щодо темпу, рівня допомоги та диференціації змісту навчання;
- здійснення якісного процесу навчання, унаслідок якого досконало оволодівають знаннями, навичками та вміннями всі студенти або переважна їх більшість.

Інтеграція України в європейський освітній простір.

- **Комюніке**

Конференції Міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти

"Загальноєвропейський простір вищої освіти -Досягнення цілей"
м. Берген, 19-20 травня 2005 р. Підписав [Болонську декларацію](#) Міністр
МОН України **Станіслав Миколайович Ніколаєнко**, [Віктор Юц](#)

- - Президент України
- Згідно з цілями БП до 2010 року освітні системи країн-учасників
- Болонського процесу повинні бути змінені, щоб сприяти:
- полегшеному переїзду громадян з метою подальшого навчання
- чи працевлаштування у Зоні європейської вищої освіти;
- зростанню привабливості європейської вищої освіти;
- розширенню Європи та забезпеченню її подальшого розвитку як стабільного, мирного, толерантного суспільства.

- Цілі БП варті досягнення, проте, на думку ректора НТУУ "КПІ" М.З. Згуровського (яку він висловив у своїй статті ["Болонський процес – структурна реформа вищої освіти на європейському просторі"](#)), існує значна кількість проблем української вищої освіти у контексті БП:
- Надлишкова кількість навчальних напрямів і спеціальностей, відповідно 76 та 584. Кращі ж світові системи вищої освіти мають у 5 разів менше.
- Недостатнє визнання у суспільстві рівня “бакалавр” як кваліфікаційного рівня, його незатребуваність вітчизняною економікою. Як правило, прийом до вузу ми здійснюємо не на бакалаврат, а на спеціальність.
- Загрозлива у масовому вимірі тенденція до погіршення якості вищої освіти, що наростає з часом.
- Збільшення розриву зв'язків між освітянами і працедавцями, між сферою освіти і ринком праці.
- Невиправдана плутанина у розумінні рівнів спеціаліста і магістра. З одного боку, має місце близькість програм підготовки спеціаліста і магістра, їхня еквівалентність за освітньо-кваліфікаційним статусом, а з іншого – вони акредитуються за різними рівнями, відповідно за III і IV.

- ми змирилися з нехтуванням передовими науковими дослідженнями у закладах освіти, які є основою університетської підготовки. Наша система наукових ступенів складна у порівнянні з загальноєвропейською, що ускладнює мобільність викладачів і науковців в Європі.
- Неадекватно до потреб суспільства і ринку праці вирішується доля такої розповсюдженої ланки освіти, як технікуми і коледжі, це при тому, що їхня чисельність в державі у чотири рази більша, ніж ВНЗ III та IV рівнів акредитації разом узятих.
- Відійшла в минуле колись добре організована для централізованої економіки система підвищення кваліфікації та перепідготовки. Нової системи, що задовольняла б потреби ринкової економіки, в Україні не створено. Тому дуже важливий загальноєвропейський принцип “освіта через усе життя” поки що в умовах нашої держави не може бути в повній мірі реалізований.
- Університети України не беруть на себе роль методологічних центрів, новаторів, піонерів суспільних перетворень, за якими має йти країна. Рівень автономії ВНЗ у цих питаннях значно нижчий від середньоєвропейського. Не виконують роль методологічних керманічів заклади освіти, що мають статус національних, у той час, коли їхня кількість досягла близько 40% від загальної кількості ВНЗ III та IV рівнів

Питання і завдання

- Основна мета та ідея Болонської декларації;
- Основні ідеї Болонської декларації;
- Мета впровадження кредитно-модульної системи;
- **Інтеграція України в європейський освітній простір;**
- Схарактеризуйте кредитно-модульну систему навчання;
- **Інтеграція України в європейський освітній простір.**
- Болонський процес - **структурна реформа** вищого образования на европейском пространстве.

Література

М.З.Згуровський. Болонський процес – структурна реформа вищої освіти на європейському просторі – 2006 р. К., Вид-во НТУУ «КПІ “ . 544с .

Яна Коваль. Плюсы и минусы украинского образования: чем чреват для нас Болонский процесс- 2015р. <https://www.056.ua/news/988168>

http://www.kspu.kr.ua/download/conf2013/section1/article_batechko.pdf

Фирсов А.Д. Болонский процесс в Украине: точка зрения //

Траектория. – 2007. [Электр. ресурс] –

http://www.trajectory.org.ua/analytics/education-viewpoint/bolon_proc.html